Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

reuse FEDERACE

Proč se kraji vyplatí podpořit síť nábytkových bank v ČR?

České federace nábytkových bank a reuse center, z.s.

1. Síť nábytkových bank ČR šetří a využívá základní zdroje

Materiální

Nábytkové banky jsou velmi flexibilní nástroj distribuce materiální pomoci nejpotřebnějším obyvatelům ČR.

→ Plně fungující krajská nábytková banka je schopna podpořit více než 1500 osob v nekrizovém režimu.

→ Plně fungující krajská nábytková banka je schopna skokově navýšit svoji kapacitu v krizovém režimu (např. uprchlická krize v důsledku války na Ukrajině, COVIDová krize)

→ Fungující krajská nábytková banka se může stát pop-up sběrným místem v krizových situacích a být součástí krizové infrastruktury státu.

→ Krajská nábytková banka může být významná doplňková služba, ale i podpůrný prvek pro výkon sociálních a zdravotních služeb.

Nábytkové banky jsou velmi efektivní nástroj předcházení vzniku odpadu.

→ Plně fungující krajská nábytková banka je schopna ročně odklonit přes 100 tun potenciálního odpadu převážně od fyzických osob z dané lokality.

→ Krajská nábytková banka může být důležitou součástí krajského reuse systému navazující na služby reuse pointů a reuse center.

→ Krajské nábytkové banky, sdružené v národní síti, jsou povinny naplňovat profesní standardy kvality služby, mimo jiné hygienické. Hygienická opatření, která v rámci jednotlivých organizací fungují, tak eliminují rizika, která s touto službu – v případě neprofesionálního poskytování – souvisí (např. šíření štěnic, apod.).

→ Síť nábytkových bank může být vhodným partnerem pro velké projekty nadnárodních firem. Např. Ikea – druhý život nábytku a další CSR projekty. Tím může zvýšit kvalitu poskytovaných služeb a násobkově zvýšit environmentální dopad celé služby.

„Dobrá zahraniční praxe probíhá např. v Belgii, kde funguje síť organizací De Kringwinkel podporovaná státním rozpočtem, která odebere z třídíren na 83,000 tun zboží každý rok. Více než polovina je pak prodána zpět do domácností a tato činnost generuje práci pro více než 5300 pracovních míst."

Lidské

Standardizovaně, profesionálně a koordinovaně zajištěná materiální pomoc uživatelům sítě sociálních služeb v kraji šetří čas profesionálním sociálním pracovníkům a pracovníkům v sociálních službách.

→ Z praktické spolupráce nábytkových bank a sociálních služeb v daném kraji vyplývá, že zajištění materiální pomoci je v případě absence služby nábytkové banky běžnou součástí práce sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách, a to často nad rámec jejich povinností vyplývající z typu služby. Služba, kterou poskytuje nábytková banka je proto velmi vítanou – doplňkovou – sociální službou k fungující síti sociálních služeb.

→ V případě krizových situacích zajišťují nábytkové banky sběr a distribuci materiální pomoci namísto lidí, kteří jsou k tomu jednorázově a nekoordinovaně najati či k úkolu přirazeni.

Nábytkové banky jsou vhodným typem zaměstnavatele na volném i chráněném trhu práce.

→ Plně funkční nábytková banka se systémovým financováním je stabilní organizace daného kraje, a proto je i ověřeným zaměstnavatelem.

→ Příkladem dobré praxe v rámci funkčních krajských organizací je zaměstnávání uživatelů sociálních služeb, a to ať přímo v nábytkových bankách nebo ve službách spolupracujících (reuse centra, opravárny, renovační dílny).

Funkční síť nábytkových bank bude vhodnou platformou pro koordinaci či realizaci národních projektů. Aktuálně probíhá např. pilotní spolupráce s projektem Prevence energetické chudoby prostřednictvím sociálních inovací.

→ Služby nábytkových bank mohou být koordinovány společně s plně funkční sítí potravinových bank, které fungují také na krajské úrovni a jsou často v úzké spolupráci v rámci daných lokalit pro zajištění potravinově-materiální pomoci nejpotřebnějším obyvatelům daného kraje.

→ Nábytkové banky spolupracují v rámci krajů a také na národní úrovni s ostatními pomáhajícími organizacemi, zejména však se sítí potravinových bank a s bankami oděvními. Tato tripartita pomáhajících bank, díky své společné koordinaci, může být silný aparát pro národní potravinově-materiální pomoc v případě např. nouzových stavů a jiných krizových situacích.

„Dobrá praxe probíhá v České republice např. v Libereckém nebo Jihočeském kraji, kde organizace spolupracují na zabydlování městských i soukromých bytů zapojených do projektu Housing First."

Finanční

Nábytkové banky jsou schopny částečně suplovat Mimořádnou okamžitou pomoc-dále jen MOP.

→ Aktuálně probíhá nesystémově, jen dle benevolence jednotlivých ÚP.

→ V případě jednotné metodiky pro poskytování MOP je možné, aby se služby nábytkové banky staly primárním zdrojem MOP předcházející finančnímu plnění.

→ Nábytkové banky mohou městům pomoct v rámci vybavování sociálních bytů v dané lokalitě.

Standardy kvality poskytování služby krajské nábytkové banky sledují kromě sociálního, environmetálního i ekonomickou efektivitu služby.

→ Česká federace nábytkových bank a reuse center (zastřešující organizace) nastavuje metodiku sledování, respektive měření efektivity jednotlivých organizací, od které se bude do budoucna odvíjet financování této služby.

Městům a obcím šetří náklady na skládkování.

→ Fungující krajská nábytková banka může odklonem odpadu ušetřit městům a obcím na území daného kraje při současných cenách skládkování v průměru 0,5-0,7 mil. korun.

„Dobrá praxe v České republice probíhá např. v Ústeckém kraji, kde úzce spolupracuje nábytková banka s místním úřadem práce, který pomáhá prostřednictvím proplácení dávky Mimořádné okamžité pomoci hradit náklady na dopravu materiální pomoci přímo nábytkové bance."

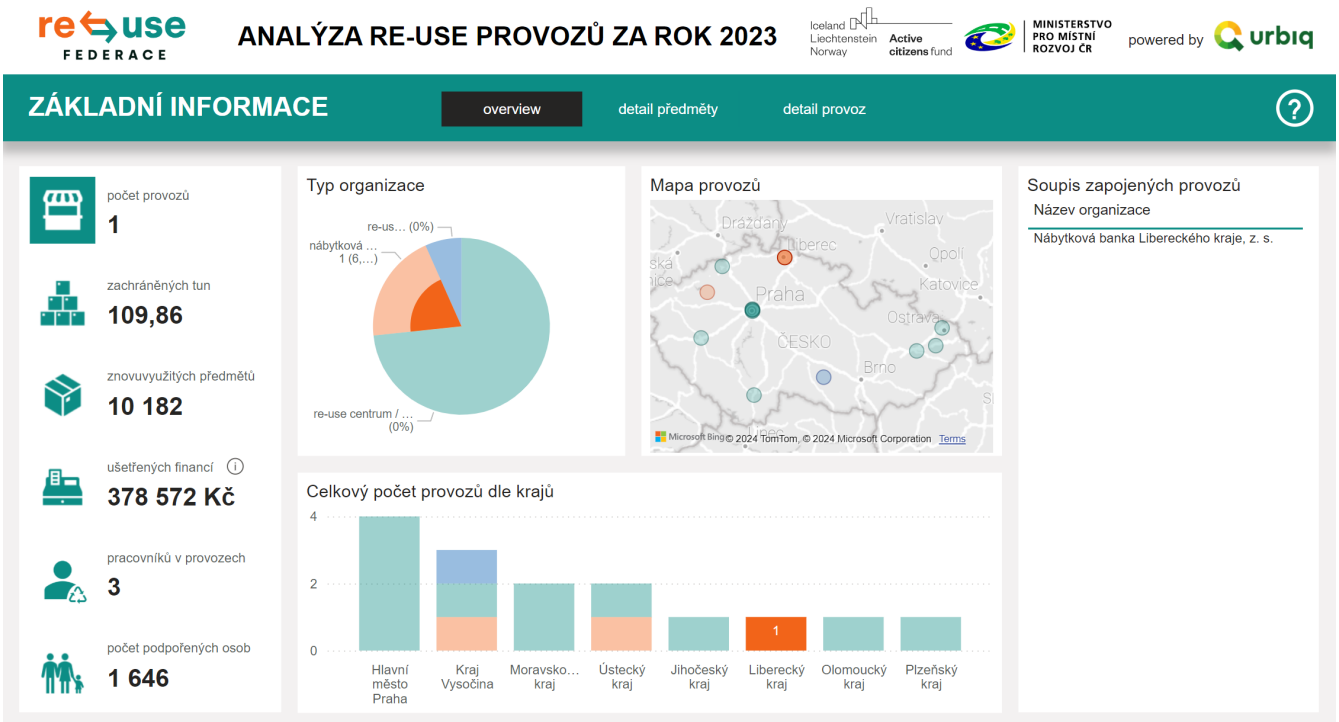

2. Aktuální stav sítě nábytkových bank v ČR

→ Existuje funkční zastřešující organizace–Česká federace nábytkových bank a reuse center, která je podpůrným nástrojem nejen pro členské nábytkové banky, ale i pro nově vznikající. Federace je zároveň součástí evropské platformy REUSE.

→ Existuje 6 krajských nábytkových bank (Liberecký kraj, Středočeský kraj, Praha, Ústecký kraj, Plzeňský kraj, Jihočeský kraj). Z nich je 5 funkčních, jedna pozastavena z důvodu nedostatečného financování.

→ Aktuálně probíhají 4 iniciační dialogy o vzniku dalších krajských nábytkových bank: Olomoucký kraj, Kraj Vysočina, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj.

→ V Jihočeském kraji se podílíme na iniciativě znovuobnovení činnosti Nábytkové banky Jihočeského kraje.

→ Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí nastavujeme metodiku měření efektivity nábytkových bank jakožto efektivního nástroje předcházení vzniku odpadu.

→ Funguje pracovní skupina při MPSV: Posílení role nábytkových bank a jejich fungování v rámci aktivit projektu Prevence energetické chudoby prostřednictvím sociálních inovací.

MAPA FEDERACE

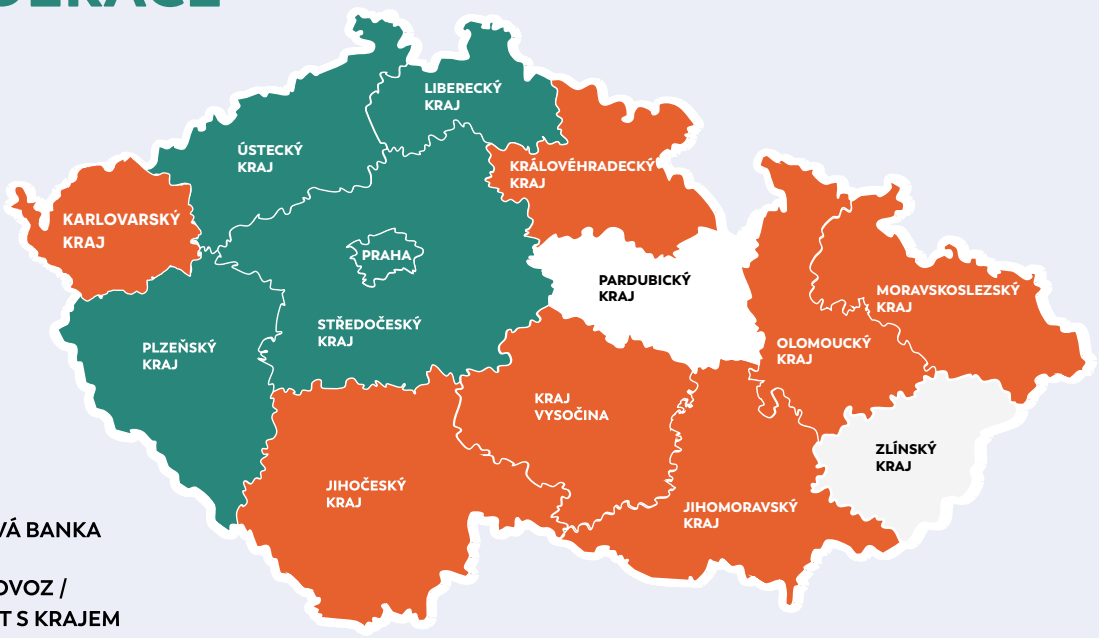

FUNKČNÍ NÁBYTKOVÁ BANKA

FUNKČNÍ REUSE PROVOZ / NAVÁZANÝ KONTAKT S KRAJEM

NEKOMUNIKUJEME

Stav k 01/2025

3. Kazuistiky a fotoreporty

PROJEKT
HOUSING
FIRST
byt č. 4
Okružní

Nábytková
banka
Jihočeského
kraje z.s.

„V roce 2022 v důsledku války na Ukrajině dorazily do České republiky tisíce uprchlíků. Existující nábytkové banky se staly součástí krajských krizových štábů a byly schopny zařizovat kompletní bytové jednotky a provizorní azylové domy v řádu hodin."

Česká federace nábytkových bank a re-use center, z.s.

Jsme sdružení nábytkových bank a reuse center působících v České republice. Snažíme se propojovat existující místa, iniciovat vznik dalších a starat se o rozvoj a podporu tématu udržitelnosti ve veřejném prostoru.

Jsme tu, abychom vám pomohli

Jsme tým složený z expertů na problematiku rozvoje reuse center a nábytkových bank v ČR. Disponujeme unikátním know-how a zkušenostmi z vlastních provozů. Spolupracujeme s evropskou sítí RREUSE, díky které jsme u zdroje informací a funkčních příkladů dobré praxe ze zahraničí. Rádi vám nabídneme své expertní služby a pomůžeme v nastavení služeb pro opětovné využití věcí!

Uspořádáme pro vás odborná školení

Jsme tým složený z provozovatelů reuse center a nábytkových bank. Přinášíme praktické know-how, které vám usnadní vstup do světa reuse provozů. Uspořádáme pro vás praktické školení se zaměřením na klíčové aspekty provozu. Získáte důležité informace, které pomáhají překonat výzvy na cestě k realizaci projektu.

Měřitelnost a efektivita

Vyvinuli jsme SMART metodiku měření dat z reuse provozů. Data z pilotní verze za rok 2022 i 2023 jsou dostupné na webových stránkách Reuse federace. Veřejně přístupné vizualizace představují výsledná čísla z našich členských organizací. Metodika měří benefity v odklonu odpadu, ale také v zaměstnanosti a ekonomice provozů. Díky výše zmíněné metodice nabízíme na úrovni krajů a měst možnost zmapovat již existující iniciativy a průtok věcí, které se nestaly odpadem. Pomocí ověřené metodiky budete schopni evaluovat efektivitu reuse provozů, optimalizovat a profesionalizovat reuse provozy s cílem odklonit maximální možné množství odpadu.

Nabízíme konzultace a metodologickou podporu

Pomůžeme vám s implementací jednotlivých projektů či akčních kroků. Provedeme vás od úvodních rozhovorů až po pilotní fáze provozu reuse centra či nábytkové banky. V rámci našich koordinačních činností a aktivit tvoříme pomyslný most mezi provozovateli a municipalitami s cílem praktické realizace reuse provozů ve městech a obcích. Jako příklad může posloužit naše nejnovější kooperace na vzniku reuse sociálního podniku LibRe v Praze 8, Libni.

Oslovíme širokou veřejnost

Máte pocit, že občané stále nerozumí slovu reuse nebo netuší, jak se aktivně do systému prevence vzniku odpadu zapojit? Rádi poradíme! Umíme pro vás uspořádat event s dopadem, tzv. Reuse den. Jedná se o komunitní akci plnou přednášek z oblasti cirkulární ekonomiky a praktických workshopů cílených na využívání odpadu jako zdroje (opravy nábytku, hraček, elektroniky, šicí dílny atd.). Nedílnou součástí akce je i SWAP, výměna předmětů mezi návštěvníky. Jedná se o praktickou ukázku alternativní možnosti nákupu a zisku předmětů jako udržitelného spotřebního návyku.

Kontakty

Dana Kalistová
předsedkyně
+420 724 981 240
dana.kalistova@reusefederace.cz

Veronika Vojtová
projektová manažerka, analytička
+420 722 731 355
veronika.vojtova@reusefederace.cz

Financováno Evropskou unií

Dokument Proč se kraji vyplatí podpořit síť nábytkových bank v ČR? vznikl v rámci projektu Vytvoření sítě nábytkových bank v ČR (reg. č. CZ.03.03.01/00/24_070/0004594). Projekt byl podpořen Evropskou unií v rámci OPZ+ výzvy č.07 ,,Inkubační fáze šíření".

Projekt Reuse federace usiluje o vytvoření sítě krajských nábytkových bank, jakožto doplňkové sociální služby propojující environmentální udržitelnost s podporou domácností v sociální nouzi. Reuse federace zajišťuje metodiku, odborné vedení a advokační činnost pro jejich rozvoj a systémové financování.

Verze 1.0 © Federace nábytkových bank a reuse center, z.s. (Reuse federace)

Text © Dana Kalistová
Grafický design © Martin Šimánek, 2024